

Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha
Herausgeber: Societad Retorumantscha
Band: 5 (1890)

Rubrik: Poesias
Autor: [s.n.]

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

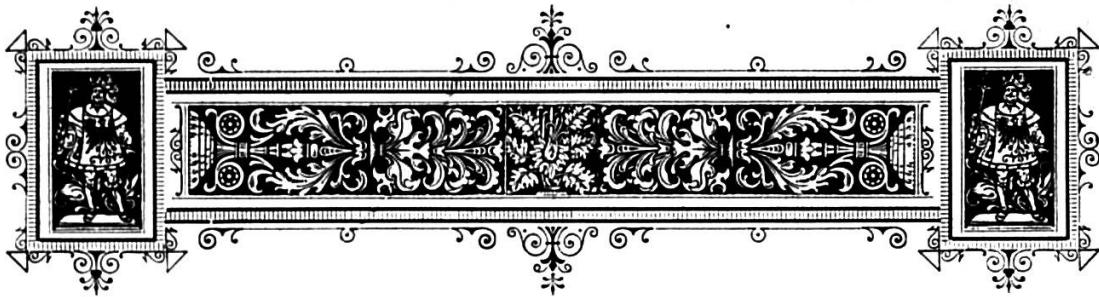
L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 11.08.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Poesias.

Sonetto per . . .

Lod grand, eir tuotta stima
In ün prinzipel Signur
La mia buochia bain exprima.
L'ais sogiett da tuott' honur!
Uoust savair chi chia quel ais?
Sieu nom dvantarò palais.
Tres custab prüm d'ogni lingia
Resta informò co'l clingia.

In sa ten'ra guventüna
Sia nöbl' extractiun
S'ho bain observò adüna
In sa conversatiun.
Mo nun t' müragliet, chia'l vain
Our d'ün Planta Castellan;
Schi da Mamma Albertina,
In la Punt chi eira Vschina.

Gniand da chesa nobilissima
Nun ais sto difficulted.
Our da quela ch' jllusstrisma

Renda el tres grand' bontet
E la gratia del grand Dieu
Guarda co'l vain benedieu
E sco nöbla flur imprescha
Nella chesa sia florescha.

Ell cur all ann quindaschevel
Rivò fütt quintand eir metz
Alhur sco Juvnet plaschaivel
L'ais partieu davent da Zuotz
Managiand da s'aplichier
All servetzen militer,
Giett per que cun cumpagnia
Gio'n Hollanda in legria.

In Holland ho'l anns cinquanta
Oters quater e metz comprais
Remagnò servind con taunta
Exattez' a quel paiais,
Gnieu l'ais da Cadet sco stò
In ün General müdò.
O nun ais quaist grand fortüna
Arived' a sia Persuna?

Nun ais cert favur humauna,
Bain schi la favur da Dieu
Ais quel metz e la fontauna,
Tres il quel l'ais promovieu
In quel stedi, aggiongand —
Sco eau stim — sieu merit grand,
Tres il quel el in Hollanda
Aquisto ho gloria granda.

Dal conteng sieu, sco chi tuochia,
E d'si animusitet
Per nun partiela buochia
L'vain lodo chia con vardet
Ad Achille grand Guarre
Nus pudains quell congualer,
Taunt sia arma virtüusa
Ais eir steda e prosperusa.

Stecken sü! tü est la prüma!
Ramilier do ad incler,
Audenarde pür exprima
L'anim dad ün grad Guarer.
Quaist vain fatt da Malplagnay,
confirmo da Fontanay,
Armantiere s'sottascriva,
chia tel lod ad Ell ariva.

Da'l loder nun tascha brichia
üna Flandra, con Brabant,
eir il simil testifichia
traunter oter ün Schottland;
anim forte ho'l mossò,
in che lö el ais me stò,
taunt per meer cò eir per terra
contra l'inimich fand guerra.

L'ais da pü sto in assedis,
eir sto svess assedio,
l'ho sentieu divers contredis,
pür in vit ais conservò,
giüdò ho'l eir divers lous
rumpr e metter tuot in toucs,
l'ho furtezzas giüdò prender,
eir fortezzas bain defender.

Nun ais quaist grand miravaglia,
in taunt privel d'esser sto?
E pür our d'ogni bataglia
Sia vita ho'l purto,
Ses feridas ho'l hagieu
da sieus inimichs arfschieu,
mo mortela steda üngüna,
l'ais guarieu bain da scodüna.

Stanz il Titul d'Excellenza
mieu Signur nun voul patir,
quell tenor convenienza
ad el tuochia schi poass dir
granda si hümltet ais

causa d' que sco sum persvas
tres titulatura nouva
con la veglia, chi que prova.

Na Signura Stimatissma
tres directiun da Dieu
da medema Illustrisma
Chiesa sia ho'l survgnieu.
Chia tel chiesa in splendor
viva, giavüsch eau da cour,
il grand Dieu la benedescha,
ch' ella saimper belg florescha.

Florind quell in noassa terra
l' havains vis et huoss' eir vzains
divers rams da d' honur bgierra
our da quella observains,
quels prodüt Nöbels Giarzöls
haun sco sun avaunt noass ölgs
tuots quels vöglia eir il Segner
in la sia favur mantegner.

Ell lung temp cun Sia Signura
Illustrissma ho vivieu
e con quella grand bon hura
dal Suprem Dieu ho gudieu;
in amur et chiaritet
sco eir fè et pietet
haun lur vita bain containa
passanto, sco l' ais contschainta.

Mo sco tuotta alegretzchia
da quaist muond soul bòd müder
in dolur e grand tristezza
e sensibla plaia fer,
ho quaist noass Signur sentieu
tuot con grand remaric sieu
gniand privo da sia signura
della chiessa directura.

L'ais ün ann ch' ella retrata
gnitt davent da sieu conspett,
mò memoria d' quella fatta
ho'l d'amur et da raspet;
l' Epitaph, ch' el ho fatt fer
a quel fin t'amuossa cler;
voust tü l'ler schi ais el spera
quel della signura Sckèra.

Hoatz ais il vaing e cinquevel
di d' October da quaist ann
mille sett cent cinquantevel
oters cing mis tiers eir vain.
sün quaist di ho noass Signur
bain complieu, in tuot honur
d'sia etet l'ann setantevel
alegrus et ventüraivel.

Stim per que dad' esser mia
granda obligatiun,
da fer qui cun allegria
mia gratulatiun;
a quel chi tres grand bontet
da noass Dieu a tel etet
rivo ais con desideri
fatsch scò segue mieu auguri:

Il grand Dieu la Sia persuma
degnia vöglia conserver,
in sa grazcha eir adüna
da tuot mel il perchürer;
lungia vitta con sandet,
d' ogni soart d' prosperitet,
giavüscht chia tuot que l'ariva
da l' Cèl et feliz ch' ell viva.

Sa presenza fich amabla
lascha Dieu a nus giodair
E la fatscha esser stabla
a comön noass applaschair,
in honur seo cha quel ais

grand a noass inter pajais
a noass Zuotz et eir ad üna
oth' e bassa Engiadina.

Nus la sia miaivlezza
e la sia benignitet
in que d' metz con contantezza
a giodair gnins in vardet,
da quel fich as alegrer
vain e l' pover a s' consoler
scha la vita in bon hura
ad havair vain lungia d' mura.

Our da la collaterela
lingia d' consanguinitet
sia, vez' ell et nus quella
gnida ais d' posteritet,
sieu signur Nepot bain vair
po scodün cun applaschair
cò l'amabla sia presenza
muossa taunt bell aparenza.

Quell ais huossa in Hollanda,
Capitani tenent ais,
la bonted del Segner granda
fatscha quel rester defais
da tuot mel e'l prosperer,
chia el poassa läng d' murer
qui cun la Signura nöbla
sia cher et agreable.

Pro nepot et pro nepota
prosperusas duos fluors
Figloulaunzas da d' ells natta
chi sum degnas da d' amuors;
vöglia l' Segner benedir
in tel möd ch' eau poassa dir:
quels na solum oths noms poarten,
mo eir lur virtüt els hearten.

Quaist seguieu our d'ignoranza
ais, mò cert eir our d'respet
hümil, tres la confidenza
ch'eau he vers ün tel sogiett;
tres ün A et tres ün S.
declarer mieu nom pudess;
mo a quaist schi m'sottaseriva,
chia patrum mieu lung temp viva.

Observazium. Il Signur Generel G. B. Planta, naschieu a Zuoz ils 25 Oct. 1685 et mort a Begen op Zoom in Brabantia ils 11 Avrilg 1757, vivet la granda part da sia vitta in Hollanda. Siand da quel temp servivan fich bgers Engiadinais suot el in servezzen militari d'Hollanda, eira G. B. Planta ün hom fich contschaint et da granda influenza eir in Engiadina.

Il poët A. S. ais probabel il minister Andrea Schucan da Zuoz naschieu 1713 et mort 1758 sco minister da Zuoz.

Il manuscrit della poësia as rechatta nel posess del Sgr. P. P. a F., il quel ans permettet da la publicher.

Siand il manuscrit probabel üna copcha et na l'orignel, ans permettettans be pochas müdedas, inua eira evidentamaing üna errur del copist. Del rest publichains la poësia, sainza müder ne orthographia ne interpuncziums. Be ün custab, l'e lumg, l'ñ grec, non ans po bain der in stampa; per quel ho A. S. ün egien seng mez „a“ et mez „e“ scritt „a“ et „e“ ün nel oter, probabel il medem seng, per il quel Alphons Flugi scriva in sias publicaziums „ae“.

C. P.

Las fantschellas da temp vegl e las fantschellas d' hoz in di!

D' temp vegl s' pò dir cha la fantschella
Part d' la famiglia faiv' eir ella,
Serviva tar'ls istess patruns
Suvenz duos generaziuns,
Vaiv' affeziun per els, amur,
Faiv' eir d' strapatsch ogni lavur.
Vaunch araindschs peja vaiv' il pü,
Ma comandaiv' eir tuots pel pü
Patruns, infaunts, famagl, praders,
S' masdaiv' in chesa d' tuots affers,
Faiv' la pëtrun' ün di l' gianter,
Chattaiv' la mezz dal criticher.
Sch' ün dals infaunts rumpaiv' ün plat
D' ses parts' na predg' al gniva fat.
Scha l' Sar patrun gniv' ün po tard
D' Geremia V udiv' l' na part.
Ils dis d' sas glünnas poi surtuot
D' non rir, d' fer muk savaiva tuot.
Ma chi' ls patruns' vess criticho
D' gnir ars viy, 'vess' la condanno!
E' ls dis d' algrezch' e' ls dis d' fadias
Dalla famigl' eiran eir sieus.
Per els lavur, larmas, sorir
Tar els giavüsch d' podair murir!

Uoss' lavurand pü d' na fantschella
Pêra giover a chapütschella.
In testa haun bë l' Grand Affêr
S' fer bellas, spert as marider.
Lönch in ün post bain pochas staun
Intuorn St. Gian, zieva bümaun
Arfschieus'ls regalls dal prüm di d' ann,
Aunz la „Saison“ as lasch' n in plan.
D' pü d' üna poi condiziuns
Cha rir eir paun 'ls pouvers patruns:

D'ir a servir nun' vess bsögn brich,
Vains chêts e fuonz, ün barba rich!
E vegn bè güst a condiziun
Cha da manger saj' bel e bun,
Salziz ù charn, eir vin da tschaina
Non hegia mè d'truscher cun laina.
M'masder nè d'ovas, nè d'cuschina
Neir m'scravuner cun fös in pigna,
Surtuot nun vegn scha haun infaunts
Laver l'inviern m'rovin' ils mauns.
Bè d'sted, dis chods quint d'ir a bügl,
Pel salv'onur nun fatsch pastrügl,
In cuort e stalla nun pizz-aint
(L'odur m'fess ir in svanimaint).
Cha'l lat poi port in seneraj
Il Sar patrun, ù bain l'famagl.
Sü'l fuonz nun vegn, neir fer con-fain
(D'solagl e vent spert nair as vain).
Neir chaver üert, l'bagner, cercler
(Cun mieu büst strett nun poss m'sgober).
Nun port per via farinas, sachs,
Stivêls e s-charpas nun nettaig.
La bes-cha tuonder poi nun sè
Sü'ls gniervs m'dò s-chagn è mulinè.
Surtuot detest il laver-gio
(Mauns gruogls, cotschnaints adünn' as hò).
Mieu let, quels d'oters poi nun fatsch
(Que ais melsaun ed eir strapatsch).

Vegn poi a tuots tramegls da sun
Sainz' domander permissiun.
Vö pign'in chambra, am vair chod.
L'inviern las sèt, nun m'leiv pü bod.
Ün' ur'am basta per m'pettner,
Las sairas poi vö scriver, ler,
Cusir per mè, surtuot d'fer am
Lavuors cu'l cröch, u bain rechamm.
Eir sè fer fluors, guarnir chappels
(Mieus traïs hè fat e sun fich bels !

Cognuosch il chaunt, e sè parfin
Suner ün po il clavazin!

Scha m'faun regals, monaid ù pans
M'containt per peja d'duos tschient francs,
A quaists pacts aintr a lur servezzan
Uschiglö vegn a St. Murezzan.
Nels grands hotels, gio Nairs, sül Bagn
In trais mais lò dapü guadagn
Chi l'ann intér tar tscherts privats
Ils püss marmuogns, avars, ingrats
Lò poss cun otras rir, fer spass.
Ziev' la saison giains eir a spass
Tuots in landauers sco'l Signuors
Cun mantels, schalls, sü'l's chappels fluors
Curants, curantas imitains,
Ans fains servir, riains, chantains.
E'ls „Kellners“ 'ns guardan bger pü fiss
Eir ir müsteds, turnand s'hò vis!

E bain, a quaistas condiziuns
Paun' vair l'onur d'ess'r mieus patruns.
Ma l'prüm rimprover, bè'n trid sguard
Fatsch aint mieu sach e dalum part!

Aunch' uoss' sco da temp vegl fantschellas sgür eir sun,
Massêras pisserusas, models d'abnegaziun.
Ma scha las „Bunas“ dvaintan pü râras ogni di,
Sun fors'eir ün po cuolpa patrunz püss d'hoz in di??

Las lavunzas in Engiadina e las lavunzas a Genova!

—

Ün di d'alschiva in Engiadina!

La cruschina!

Bundi mattas, spert a maisa, güst promt ais, lest il caffè
Tuot bugliaint l'hè fat fer uossa, scha l'ais bun allur'nun sè.
Piglè tusa, bastards, micha, eir d'chasatscha, qui'craschaints.
D'paun furmaint tuot frais-ch fe's flettas, vus Ursina' vais noschs daints,
Chér'Ursetta mettè zücher, se cha'l vais gugent züchro,
Chaschöl-grass, co'nd füss eir veider, quist dad Alp da l'ann passo,
Aunch'ün po d'caffè vus Stina, alv ù nair cu vais gugent?
Mett'ün schall, chéra Sussanna, fo fich fraid e tira vent!
O piglè, o benedidas bè nu's fe uoss'invider,
Sprauenza hè cha la rob'alva glivrans tuot aunz il gianter.

La buchêda!

Gni mas mattas „La buchêda“, quist vin-chod bavè il prüm
Tiers patlaunas, co liangias, qui'da frais-ch, quistas da füm,
Piglé tuorta, paun da Spagna, qui salziz quist cot, quel crüj.
O fe's flettas d'paun e micha, painch, ladvergia, meil u süj,
Tü Chatrina vin nun baivast, voust Iva, Parfett-Amur?
Als craschaints, bastards e tusa, m'pera cha nun fais onur!
A mez-di prezis o chéras gniss, nisch, l'gianter ais fat.
Noss'alschiva m'péra buna; tuot bel alv güsta sco'l lat.
O piglè, o benedidas complimaints allur'nun fè,
Que valess propi la spaisa, per ün schnatt buchêd' uschè.

Il gianter!

Uossa chéras gni a maisa, l'ris brav cot sarò, chidann.
Ais mez-di e quart bardaschas, pigle chaschöl parmisan,
Co charn veidra, quista frais-cha, macaruns tiers fratemf d'vadé.
O sagè mieu tatsch-in-pigna, d'spüra gramma fat al hè.
Tü Chatrina, vin nun baivast, t'hè pinnéd'ün buchêl lat.
Ma nun mangiast prop'ünguotta, saimper vöd hest lò tieu plat!
Piglè rost, erdorfels, zwezsquas, per dessert ün töch „Gleich-schwer“.

Tiers' na crêm alla vaniglia, l' caffè nair vegn spert a fer,
O piglè, o benedidas, complimaints poi laschè d' vart,
Que nun pêra, dis d' alschiva m' tuoch' a fer ma buna part !

La marendas!

O plazzès uoss' spert a maisa, nischi l' bügl 'vais bain lavô,
Ziev' marendas la stüvetta, chadafö lavais ün po !
Co fe's flettes cun puina, hè piglio trais dal taschin,
Sagè güsta ma fuatscha, quist „Zwibak“ cot nel fuornin !
Als craschaints, bastards e tusa, quels pouvrets onur nu'l fais,
Pür vaross'na brava bligna, hò gia d' lönc battieu las trais.
Tü Chatrina, tü nun mangiast niencha taunt ch' ün canarin,
Vivast bé d'amur d' ajer, est sgür spusa cun Gianin !
O piglè, o benedidas, complimaints nun poss ster-our,
La chüdera dad alschiva, nun schmanc'hè da laver our !

La tschainas!

Spert a tschainas, pouvras mattas, tuot vanzöts bè dal gianter,
Memma brêvas essas proppi, vais lavò parfin l'sulèr,
Co rost fraid, dschambun, sardellas, co d' Bologna füss salam,
Cun övs dürs füss qui' salatta, podais' vair' na brava famm.
Tü Chatrina vin nun baivast, voust giansauna, Kirsch ù Rhum ?
Cu'l manger sgür nu'l rovinast, almein d' que po'l as tgnair bun.
O piglè fuatscha, tusa, paun da Spagna e craschaints,
Vus Ursina, vus Ursetta piglé'nd duos per voss infaunts ;
O piglè, o benedidas, complimaints eau nun poss vair.
Tuot bain net, schi tuot in uorden, sun containta, bun ans vair !

Ursetta a Stina, giand a chesa :

Da manger pü chi avuonda, que s'pò dir allur' per sgür.
Ma nischi, il tatsch in pigna, pü tost meger, memma dür,
Mited painch, e mited sundscha la fuatscha e'ls craschaints !
Que chi do poi sün la gnierva, quists invids, quists complimaints.
E poi dit bè traunter nussas, propi fin na niench' ün tratt,
Sco chi s'mangia tar tschert' ünnas, prop' ünguotta d'delicat.
Hêr'vains gieu tar duona Nina, peschs, pulasters, buochs cun vin,
Tiers lat-mielch vasclinas vödas, e cun mandels ün budin !

Stina:

Nus hèr tar duon' Ursulina, Bifteks, Bratwurst, testa d' vdè
Gelatina bavaroisa, mez vanigl' e mez caffè !

Ursetta:

Ma sco dit, mangio avuonda' vains eir hoz, e tuot bain cot.
Sto bain Stin'in maun da Dieu, dorma bain, e buna not!

Las Lavunzas a Genova !

Ls' greivs paquets d' alschiva portan bè sün cho da bain lontaun,
S' levan bod e faun cruschina allas nouv dalla damaun.
Ün töch paun tiers ün po frütta, u duos souds, Piäs, Fajna,
U chaschöl pel-pü scadente, ù' na vasela Bacala !
Fin las quatter allur pluntan sün l' alschiva cu'l bastun,
Allur giaintan quasi saimper, bè cun paun e'l Minestrùn !
E tuottüna sun containtas, sch'eir d'buns traits nun faun abüs.
(Docter Tanner ans do prova, cha'l manger saj' bè'n adüs.)
E tuottüna rian, chauntan, dal batagl daun brav surtuot.
Bger l' batagl a bügl poi drovan, quia, tar nus, s' po dir partuot !

Botta e rasposta.

(*Dialect da Baiva.*)

Üna saira da clärgliögna
Aint vers Baiva niva flott
'N araschlitta cun 'na brögna
Cun sö dûes an grond capott;
Era taimp stupend d'anviern,
Ma fradaia dall'anfiern.

E rivès aint a Cazet
Fonn'la brögna els fermér:
L'ustaréa dal Plachet
Ho bugn vegn pels risturér,
Vegn ci scalda, vegn ci pizia,
Vegn ci desda la malizia.

Diplomats, grischugns surtot,
Enn'suvent da spass e skêrs;
Tel al dûes an grond capott
Vicar Planta e Graf Travêrs:
Quintan bler d'interessant
Cun umor significant.

Els enn 'oz da bugn-a vüglia
Plai surtot al minciunér,
Fonn' balér dal rir la büglia
L'ögn e l'èter cun pizièr.
Els conoschen tots dal lütg
Quindi sonn' andú fer fütg.

Aintra giüsta söl pü bêl
Aint an stüva al Turiagn;
El as pea giò'l cipêl,
Als salüda e dat la magn.
Aha! painsa Vicar Planta,
Co'na dose vot picanta.

Oz fo baign al chèd da pegna,
Dir cumainza al Turiagn,
Els, Signurs, honn' la pêl fegna,
Cêrt honn'gia ün fraid da ciagn.

Vainza ün taimp stupend d'anviern,
Ma fradaia dall'anfiern.

Schi, dei Planta, fraid avonda
Es da vossa fuercia in aint;
Aia saint fraidaia gronda
'Sper las fürcias specialmaint.

Fraid da fuercia, dei Travêrs,
Nianc'an stüva vo bitg pêrs.

La malizia ün po zupéda
L'ho capida al Turiagn;
Staign picanta è la snaséda,
Ma's dimosa da spiert sagn.

El accetta al trunf partia,
Trunfa er el da banda sia.

Dschem Signurs, per cêrt savais,
Üna fuercia fonn'cun ci?
Stante c'els guardêvan blais . . .
Baign, schi nul savais santì:

Fonn'na fuercia mai divêrs,
Vot'na „Planta“ ed ün „Travêrs“.

Rud. Lanz.

Il piz mezzaun, in meditaziuns d' utuon.

Eau sun nomno il piz mezzaun,
Stun co fidel, vegl guardiaun
Della bell' Engiadina !
E chell' ais bella poss eau dir,
Mia chera val. (tuot sto convgnir),
Eau la contaimpl' adüna !

Bgers grands e pitschens frers co staun
Intuorn, chi tuots la guardia faun,
Ogn' ün sur sia contreda ;
Ma sgür üngün as po vanter
Sur ün pajais pompus da ster
Sco mia verda valleda.

Cun gods e leihs — e pros ed èrs
E taunts superbis, glüschaunts cluchers,
Tuots con lur vschinaunchetta,
Chi, imminch' üna prova do
D' ün pövel, chi sduvler as so,
Ama sia val diletta.

Eau poss imminchadi tadler
Ils sains da taunts cluchers suner
Damaun, mezdi e saira ;
Eau vez las postas a passer
E vez las scossas a's purter
Sül munt e sün la faira.

Eau vzet darcho, a plaina sted
Charozzas in gran quantited
Con glieud zuond iffiteda,
Chi d'ogni part del muond vain no,
Sandet, dalet voul chatter co,
Voul vair mia val ameda.

Eau vez il pur — e sün ils pros
Con erv'e fluors vzet fer chanvos

E vzet mner aint la fneda;
Eau vzet la mess a madürir
E vez il verd uoss'a svanir,
Uoss'ais la sted glivreda!

Ed uoss'üngün vain pü qui sü
Ed eau bainbod stögl metter sü
La fraid' alva chapütscha;
Ed alva vaint mia val dvanter
E saimpr'amabla vaint rester
Fin cha l'inviern eir mütscha.

Schi posa bain — e prosperer
In liberted ed in bainster
Possast tü pür adüna!
E saimperpü at fer amer,
Ch'eau poss' adüna be chanter
Tieus lods, mi 'Engiadina!

Balaster.

Silvester nel' ester.

In sula stanza, sper ma glüm
Eu sun sulet e — lei,
E que ch'eu lei non sa üngün,
Eu svess brich non l'inclei.

Perche meis spiert ais hoz distrat,
Meis anim — alterà;
Dalet üngün a qui eu chat,
Meis cour ais — amalà.

Lontan dals meis, da meis comün,
Da tot que chi'm ais char,
Saint hoz pür vair' increschentün
E no'm poss consolar.

Hoz ais silvester, fin del' ann,
Hoz regn' algrezia — là,
Amabel chant e sun del sain
Nels munts strasunerà.

E giuvens, giuvnas ed infants
Van tots as allegrar,
Be homens vegls e las donnans
A chasa soulan star.

Ün mangia, baiva, giov' e chant'
Infin a mezza not.
Bain d' profitar l' ultim momaint
D' lann vegl — sgür tschercha tuot.

Eir qui fan feist' ils abitants
Pro vin e baccalà,
Interas rotschas van girand,
Bragind per tot cità.

Qua saint eu pivas, tamburels,
Sper flöttas e trombuns
E vuschs scordadas, tuns pac bels,
Il chant dels — Lazzaruns.

Pers, in quist fracasch enorm
Meis cour non dvainta san;
Eu vegn bainbod in let e — dorm
E clam in söñ: — „Bun ann“!

„Bun ann amis in patria,
„Bun ann collegas tuots,
„Bun ann Grischuns — in corpore,
„Bun ann vus munts e gods!“

Finalmaing pens — in ma suldüm:
„Daman — che far cul di?“
Allur' am va güst sü na glüm:
„Tü vas a — Napo-li!“ —

Christoffel Bardola.

La cura da Bombast.

Bombast as glorieva contin da seis progress,
A sia fantasia, chi splendid tegna pass —
Al art e la scienza, a forza e costüm,
Sveltezza, energia, curadschi ed indschign.
Pertot mossand prodezzas slargeiv' el seis raquint,
Sco derivant da schlatta celebra — da talen!,
Grandezza furbaria, bellezza, nobiltà,
Richezza, nettaschïa, virtüd e probità.
Usche, cha qui sün terra üngün con el fess peer,
Sco mossan sas bravüras, sa glorgia e favlar,
Ch' el si' il „Non plus ultra“ Bombast, chi tot po far.

Da quista vanaglorgia resteiv'il mond surprais,
Talüns pero lodevan, per non s-chattar ofais,
Siand, ch'el nel chaprizzi da sia passiun
Sguanteiv'eir l'amizizia, — in grazia sa radschun.
Perciò, fet ün la prova, da dir als genituors, —
In spranza, cha quels vöglan curar pro dezaint poss. —
Ma quant cha'l's seis chürevan, quists debels per guarir,
Scunfleva la vaschia — nel cheu —, e'l gloriar
A saimper s'augmenteva, usche ch'el sco'n minchun
Sur tot que ch'el vezzeva, proveva — qua bravun. —

Ün di per disfortüna rivet in quel comün
Ün hom, chi fand „las forzas“ tschercheva seis sostegn;
Fand vair qua tanter oter — il genio del uman —
„Il batter con la massa nel styl american“ —.
Con ün crappun in groppa, s'metteiv' el qua suspais,
Fand batter a grand forza — per trar ün fier distais —
Sün quel con üna massa, infin cha tras ils cloes
Il grand crappun s'disfeva, crodant in milli tocs.

Ach quista forz' ais bella, penset Bombast subit,
Il grand dominn'il pitschen; schi schi, cu he inclet.
Il grand crappun rimbalza la massa inavo,
Ch'ün quasi non ressainta, ün cuolp da sur ingio —.
E spert per far la prova pro seis cumpar cuorrit
Clammand: „Cumpar ve oura, nus v'lain provar subit;

Tü franc ést con la massa, sco mezgier da manster,
Perciò, pür da con forza, — be guard' e non falar. —
Quist blocc tegn sün la teista, sco' vess eu ün chapè
E tü sün quel pür schlaffa, con massa u martè;
Il grand bloccun rimbalza la massa inavo —
Usche, ch'ün non ressainta, teis cuolp da sur ingio.“
Ma stant quel non volleiva, dschet el sün que subit:
„Il grand domin il pitschen, — pür da cumpar pulit.“
E spert in positura — co'l blocc el as postet
E'l mezgier con la massa sün quel sco dit schlaffet,
Ch'el co'l prüm tun a terra crodet — e füt stuorni. —

E v'zand poi segns da vitta, dschet quel — bain aveli —
„Scha ruot ais la vaschiä, schi l'hom uoss' ais guari.“

C. Bardola.

